

4.4 Horný Liptov

Špecifický cieľ 1	Zlepšiť základnú vybavenosť a služby v regióne		
Opatrenie 1.1 Opatrenie 1.2 Opatrenie 1.3	Podporiť rozvoj bývania Dobudovať dopravnú a technickú infraštruktúru Zvýšiť bezpečnosť a skvalitniť sociálnu a občiansku vybavenosť		
Kľúčové potreby regiónu v oblasti základnej vybavenosti a služieb	Budovanie, údržba a opravy regionálnych dopravných systémov, vybavenie územia chýbajúcou technikou na údržbu miestnych komunikácií a verejných priestranstiev v obciach, ako aj na regionálnej dopravnej úrovni. Zachovanie sústredenej všeobecnej a odbornej zdravotnej starostlivosti v Liptovskom Hrádku pre región Horný Liptov a posilnenie ambulantnej zdravotnej starostlivosti v obciach. Posilnenie ambulantnej sociálnej starostlivosti v domácom prostredí a podpora poskytovania dostatočných externých sociálnych služieb Zlepšenie podmienok v oblasti školstva na všetkých úrovniach vzdelávania, posilnenie kapacít MŠ v spádových oblastiach a zavádzanie moderných a interaktívnych foriem vzdelávania. Zlepšenie podmienok bývania v segregovaných rómskych komunitách regiónu.		
Predpoklady pre úspešnú implementáciu opatrení	Existencia skúsenej koordinačnej inštitúcie (MAS Horný Liptov), ktorá má dôveru obcí regiónu.		
Aktivity pre opatrenia 1.1 – 1.3		Investor/partner	
<ul style="list-style-type: none">Koordinácia realizácie a-SPRO Horného Liptova a zabezpečovanie procesu monitorovania a hodnotenia aktualizácie SPRO HLSpracovanie novej Stratégie CLLD (programové obdobie 2021-2027)Riadenie implementácie Stratégie CLLD Priorita 1)Iniciovanie a podpora vytvárania spoločných obecných podnikov služieb v oblasti údržby verejných priestranstiev a miestnych komunikáciíKoordinácia medziobecných projektovProgram zlepšenia bývania a skvalitnenia života v rómskych osadách regiónuProgram usporiadania pozemkov v rómskych osadáchPodpora budovania, údržby a opráv regionálnych dopravných systémov - cyklodopravné systémy, cesty II a III triedy a MK - RIUS, PRVPodpora činností smerujúcich k budovaniu a modernizácii zázemia školskej infraštruktúry, detských, športových a multifunkčných priestorov pre aktivizáciu detí a mládežePodpora činností smerujúcich k zachovaniu sústredenej zdravotnej starostlivosti v Liptovskom Hrádku a rozširovaní ambulantnej starostlivosti v obciachPodpora činností smerujúcich k vytváraniu sociálneho zázemia pre seniorov, ľudí so znervýhodnením, imobilných ľudí a ľudí v núdzi (denný stacionár, sociálny taxík)Program kybernetickej bezpečnosti, zriaďovanie dátových úložísk (GDPR agenda, softvérovňa)		<ul style="list-style-type: none">MAS Horný LiptovZMOL, ZMOSOZ JEKH DROMObce L. Porúbka, Važec, Východná, PribylinaMesto Liptovský Hrádok a obce regiónu Horný LiptovVÚC Žilina,SSC	
Predpokladané finančné zdroje	Štátne a európske fondy, Program LEADER/CLLD, vlastné zdroje MAS HL, partnerských obcí v regióne a VÚC Žilina		
Monitoring a hodnotenie špecifického cieľa 1			
Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočné hodnoty	Dosiahnuté hodnoty

4.4 Horný Liptov

<ul style="list-style-type: none"> počet zrealizovaných projektov zameraných na rozvoj bývania počet zrealizovaných projektov dopravnej a technickej infraštruktúry počet zrealizovaných projektov sociálnej a občianskej vybavenosti / sociálnej a zdravotnej starostlivosti počet zrealizovaných projektov IKT, bezpečnosti, ochrany a vybavenia DHZ počet zrealizovaných projektov zlepšujúcich kvalitu a ponuku poskytovaných služieb 	<ul style="list-style-type: none"> projekt 	0	
Dopady	Spokojnosť obyvateľov regiónu s kvalitou života	vlastné zisťovanie	

Špecifický cieľ 2	Zvýšiť zamestnanosť a zlepšiť podmienky pre podnikanie	
Opatrenie 2.1	Vytvoriť podmienky pre zvýšenie zamestnanosti a rozvoj podnikania v regióne	
Opatrenie 2.2	Posilniť marketing obcí a regiónu	
Kľúčové potreby regiónu v oblasti práce a podnikania	<p>Zvýšiť zamestnanosť dlhodobo nezamestnaných a sociálne znevýhodnených skupín obyvateľstva regiónu.</p> <p>Zlepšiť využívanie miestnych zdrojov pre vytváranie pracovných príležitostí v agrosektore, lesníctve, drevárskej výrobe, remeselnej výrobe a službách.</p> <p>Zlepšiť vzdelanostnú úroveň a zručnosti potrebné pre podnikanie samozamestnávateľov.</p> <p>Zlepšiť využívanie externých zdrojov v prospech nových pracovných príležitostí.</p> <p>Posilnenie spolupráce podnikateľského sektoru v regióne v rámci výmeny informácií, vzdelávania pracovnej sily a vzájomnej podpory medzisektorových aktivít.</p> <p>Posilnenie poskytovania služieb vo všetkých oblastiach.</p>	
Predpoklady pre úspešnú implementáciu opatrení	Existencia skúsených regionálnych organizácií v oblasti komunitného organizovania, vzdelávania a poradenstva, ako aj využívania externých finančných zdrojov. Silné verejno-súkromné partnerstvo a vytvorené vzťahy spolupráce medzi verejným a súkromným sektorom v regióne.	
Aktivity pre opatrenia 2.1 – 2.2		Investor/partner
<ul style="list-style-type: none"> Koordinácia realizácie a-SPRO Horného Liptova a zabezpečovanie procesu monitorovania a hodnotenia aktualizácie SPRO HL Spracovanie novej Stratégie CLLD (programové obdobie 2021-2027) Riadenie implementácie Stratégie CLLD (Priorita 3) Podpora komunitných projektov 		<ul style="list-style-type: none"> MAS Horný Liptov Komunitná nadácia Liptov Mesto Liptovský Hrádok SLŠ Liptovský Hrádok Môj Liptov OOCR ZMOL, ZMOS Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Ministerstvo vnútra SR Súkromné tanečné konzervatórium Turistické, cyklistické a športové kluby Spoločnosť priateľov MLD
2.1 Podpora tradičného hospodárenia a remesiel <ul style="list-style-type: none"> Rozvoj a podpora regionálnej značky kvality „Produkt Liptova“ Kurzy a programy pre výrobcov so živnosťou Spoločný regionálny program zvýšenia zamestnanosti dlhodobo nezamestnaných sociálne slabých skupín obyvateľov s nízkym vzdelaním Program vzdelávania a poradenstva pre výber povolania a zlepšenie zamestnateľnosti absolventov škôl a dlhodobo nezamestnaných Program neformálneho vzdelávania sociálne vylúčených skupín obyvateľstva Budovanie infraštruktúry cestovného ruchu v obciach <ul style="list-style-type: none"> Program dobudovania, rozširovania a údržby siete cyklotrás v regióne 		

4.4 Horný Liptov

<p>vrátane súvisiacej infraštruktúry, regionálne a nadregionálne prepájanie cyklotrás</p> <ul style="list-style-type: none">• Podpora aktivít súvisiacich so spoločenským využívaním lesov (náučné chodníky, vyhliadkové veže, vzdelávacia infraštruktúra a pod.)• Budovanie informačných centier, kancelárií, kioskov• Budovanie, rekonštrukcie a opravy zariadení služieb cestovného ruchu (ubytovacie kapacity, stravovacie zariadenia, relaxačné a športovo oddychové zariadenia, horské dopravné zariadenia, exteriérové fitness parky a pod.) <p>Podpora nových podnikateľských aktivít</p> <ul style="list-style-type: none">• Podpora predaja z dvora, debničkového predaja s rozvozom, predaja lokálnych produktov z malých fariem, záhrad a sadov• Podpora rozvoja kreatívneho priemyslu vytvárajúceho pracovné možnosti v oblasti umenia• Regionálna agentúra dočasného zamestnávania• Vznik a udržanie existujúcich pracovných príležitostí v chránených dielňach a na chránených pracoviskách• Komunitné centrá poskytujúce služby sociálneho začlenenia• Inovačné strediská zamerané na rozvoj kreativity (knížnice) <p>Podpora podnikania v poľnohospodárstve a lesníctve</p> <ul style="list-style-type: none">• Vytváranie krátkych dodávateľsko-odberateľských reťazcov pre farmárov• Inovácia vzdelávacích programov v lesníctve• Diverzifikácia v lesníctve a poľnohospodárstve• Podpora zavádzania nových technologických postupov v lesníctve a poľnohospodárstve		<ul style="list-style-type: none">• Liptovská debnička• Liptovské múzeum• OZ Jekh Drom• Obce L. Porúbka, Važec, Východná, Pribylina• Obce a mesto Liptovský Hrádok v regióne Horný Liptov• Knížnice obcí regiónu• Vlastníci a správcovia lesov a lesnej pôdy• Vlastníci a obhospodarovatelia poľnohospodárskej pôdy• Subjekty podnikajúce v službách• SZČO• SHR		
<p>2.2</p> <p>Podpora prezentačných a propagačných aktivít obcí a regiónu</p> <ul style="list-style-type: none">• Vydávanie spoločných propagačných a informačných materiálov• Informačné tabule, infopanely, kiosky, digitálne informačné panely• Portál mojliptov.sk, podpora vytvárania regionálnych klastrov• Webové stránky obcí, sociálne siete, aplikácie <p>Budovanie informačno-náučných turistických trás</p> <ul style="list-style-type: none">• Koordinácia budovania náučných chodníkov a terénneho informačného systému, oddychových a atraktívnych miest v regióne				
<p>Predpokladané finančné zdroje</p>		<p>Operačný program Ľudské zdroje, PRV, IROP, súkromné zdroje</p>		
<p>Monitoring a hodnotenie špecifického cieľa 2</p>				
<p>Ukazovateľ</p>		<p>Merná jednotka</p>	<p>Počiatkové hodnoty</p>	<p>Dosiahnuté hodnoty</p>
<ul style="list-style-type: none">• počet zrealizovaných projektov zameraných na podporu tradičného hospodárenia a remesiel• počet zrealizovaných projektov zameraných na infraštruktúru CR• počet zrealizovaných projektov zameraných na podporu nových podnikateľských aktivít• počet zrealizovaných projektov zameraných na podnikanie v poľnohospodárstve a lesníctve		<ul style="list-style-type: none">• projekt		

4.4 Horný Liptov

<ul style="list-style-type: none"> počet zrealizovaných projektov zameraných na prezentačné a propagačné aktivity počet zrealizovaných projektov zameraných na informačno-náučné trasy 				
Dopady	Spokojnosť obyvateľov regiónu s kvalitou života	vlastné zisťovanie		

Špecifický cieľ 3	Podporiť rozvoj občianskej spoločnosti	
Opatrenie 3.1 Opatrenie 3.2 Opatrenie 3.3 Opatrenie 3.4	Zlepšiť kvalitu spoločenského života v obci a podporovať aktivity pre využitie voľného času Zlepšiť znalosť územia a posilniť pocit hrdosti na obec/región Podporiť spoluprácu na všetkých úrovniach regiónu Zlepšiť medziludské vzťahy	
Kľúčové potreby Regiónu v oblasti občianskej spoločnosti	Zvýšiť záujem ľudí o veci verejné, zlepšiť životné podmienky sociálne slabých skupín obyvateľov a začleniť ich do spoločnosti.	
Predpoklady pre úspešnú implementáciu opatrení	Rozvíjanie kultúry spolupráce a tolerantného spolunažívania. Udržiavanie a rozvíjanie dobrej spoločenskej atmosféry a spolupracujúceho prostredia, zapájanie ľudí do aktivít.	
Aktivity pre opatrenia 3.1 – 3.4		Investor/partner
<ul style="list-style-type: none"> Koordinácia realizácie a-SPRO Horného Liptova a zabezpečovanie procesu monitorovania a hodnotenia aktualizácie SPRO HL Spracovanie novej Stratégie CLLD (programové obdobie 2021-2027) Riadenie implementácie Stratégie CLLD (Priorita 4) Koordinovanie a administratívne zabezpečenie činnosti Národnej siete slovenských MAS Projekty spolupráce v rámci Stratégie CLLD Podpora komunitných projektov 3.1 Zvyšovanie informovanosti o živote v obciach <ul style="list-style-type: none"> Vytváranie a udržiavanie regionálnych databáz a aplikácií, zber tlačených a audiovizuálnych materiálov o území (Pamäť regiónu) Podpora a monitorovanie informačných aktivít v obciach Podujatia zamerané na zvyšovanie vedomostí o regióne (napríklad Sem a tam po Hornom Liptove, Regionálna olympiáda, Slepá mapa, tvorivé dielne, tematické stretnutia a podujatia) Podpora organizovania kultúrnych, športových a iných podujatí regionálneho významu <ul style="list-style-type: none"> Spoločenské a športové podujatia zamerané na medziobecnú a medzisektorovú spoluprácu, rozvoj solidarity a dobrovoľníctva v území regiónu (napríklad <i>Barlatón, Retropárty KNL, Benefičný koncert Deti deťom, Srdce na dlani, Osobnosť Horného Liptova, Od Tatier k Dunaju</i>, otváranie cyklotrás, <i>Cvyklopohár</i>, certifikácia <i>Cyklisti vítaní, SokoLH – športový komunitný deň</i> a <i>Komunitný týždeň dobrovoľníctva, Memoriál</i> 		<ul style="list-style-type: none"> MAS Horný Liptov NSS MAS Komunitná nadácia Liptov Liptovské národopisné múzeum LH Školy HL Obecné knižnice Obce HL Obecné spolky kluby a združenia Mesto L. Hrádok Nadácia Ekopolis Nadácia Orange Nadácia SPP Materské centrá (Svetluška) Caffe Exclusive Art štúdio LH ZUŠ LH Súkromné tanečné konzervatórium ETP Open Society Fund Partnerské MAS v EÚ

4.4 Horný Liptov

<p>Alexandra Schobera a pod.)</p> <ul style="list-style-type: none">Nadregionálne podujatia v oblasti kultúry (napríklad <i>Folklórny festival Východná, Otváranie studničiek, Za siedmimi horami, Tatranský Kamzík, Tanec v srdci</i>)Nadregionálne podujatia v oblasti športu (napríklad <i>Beh Hradskou horou, Beh okolo Poludnice, Tour de Horný Liptov, Lesný beh, Pachova cyklovačka</i>) <p>Podpora fungovania spoločenských organizácií</p> <ul style="list-style-type: none">Inštitucionálne granty pre organizácie regionálneho významuTechnická asistencia pri tvorbe a implementácii projektovStáže a výmeny lídrov, odborníkov a dobrovoľníkov medzi spoločenskými organizáciami <p>3.4</p> <p>Rozvíjanie svojpomoci a dobrovoľníctva</p> <ul style="list-style-type: none">Podpora projektov svojpomoci a dobrovoľníctva (malé grantové programy)Kluby komunitného plánovaniaRozvoj darcovstva <p>Zlepšovanie prístupu k spravodlivosti a vnímania problémov druhých</p> <ul style="list-style-type: none">Diskusné stretnutia na školách s odborníkmi <p>Menšiny, rovnosť príležitostí, tolerancia voči inakosti</p> <ul style="list-style-type: none">Podpora rozvoja kultúry RómovProgram zlepšenia medziľudských vzťahov		<ul style="list-style-type: none">Útulok Zatúlaný chlpáčik - psia nádejCharitatívne organizácie, nadácieCirkevĽudskoprávne organizácieŠpeciálna škola L. HrádokÚPSVaRJEKHDROMTerénna sociálna práca TSP	
Predpokladané finančné zdroje		štátne a európske fondy, vlastné zdroje MAS HL a Komunitnej nadácie Liptov	
Monitoring a hodnotenie špecifického cieľa 3			
Ukazovateľ		Merná jednotka	Počiatočné hodnoty
<ul style="list-style-type: none">Počet podporených spoločenských organizácií regionálneho významu z verejných zdrojovCelková výška verejných výdavkov vynaložených na podporu spoločenských organizácií regionálneho významuPočet zrealizovaných projektov kultúrnych, športových a spoločenských podujatí regionálneho významuPočet zrealizovaných projektov zameraných na zvyšovanie informovanosti o živote v regiónePočet zrealizovaných projektov zameraných na zlepšenie medziľudských vzťahov (svojpomoc a dobrovoľníctvo prístup k spravodlivosti, menšiny, rovnosť príležitostí, tolerancia voči inakosti)		<ul style="list-style-type: none">organizáciatis. €projekt	0
Dopady	Spokojnosť obyvateľov regiónu s kvalitou života	vlastné zisťovanie	

Špecifický cieľ 4	Podporiť ochranu životného prostredia a udržateľné využívanie zdrojov
Opatrenie 4.1	Zvýšiť mieru zhodnocovania odpadov a likvidácie čiernych skládok
Opatrenie 4.2	Znížiť riziko negatívnych dôsledkov prírodných katastrof a katastrofických udalostí
Opatrenie 4.3	Zavedenie postupov pre zvýšenie ochrany krajiny a krajinotvorby
Kľúčové potreby regiónu v oblasti životného prostredia	<p><i>Zlepšiť starostlivosť o krajinu a nakladanie s odpadmi, prevenciu pred prírodnými katastrofami.</i></p> <p><i>Podporovať vzdelávanie a osvetu v oblasti nakladania s odpadmi u producentov, efektívne a účinné triedenie odpadov.</i></p> <p><i>Podporovať vzdelávacie a informačné aktivity v oblasti ochrany ŽP, údržby prírody a krajiny.</i></p> <p><i>Podporovať zavádzanie nových technológií šetrných k ŽP a OZE.</i></p> <p><i>Realizovať opatrenia na zmierňovanie zmeny klímy a včasné varovanie pred prírodnými katastrofami, ochrana pred povodňami.</i></p>
Predpoklady pre úspešnú implementáciu opatrení	Koncentrácia zdrojov do ochrany prírodných hodnôt, spolupráca štátnej správy, samosprávy, podnikateľských subjektov, Štátnej ochrany prírody, TANAP a NAPANT a občianskych iniciatív.
Aktivity pre opatrenia 4.1 – 4.3	
<div> <div> <ul style="list-style-type: none"> Koordinácia realizácie a-SPRO Horného Liptova a zabezpečovanie procesu monitorovania a hodnotenia aktualizácie SPRO HL Riadenie implementácie Stratégie CLLD (Priorita 2) Podpora komunitných projektov Projekty spolupráce v rámci Stratégie CLLD </div> <div> <p>4.1</p> <p>Budovanie systému separovania odpadu a spoločných kompostovísk</p> <ul style="list-style-type: none"> Súťaž škôl v triedení odpadu Likvidácia čiernych skládok a environmentálnych záťaží Výrazná podpora vzdelávania a osvetu zameraná na producentov odpadov najmä v domácnostiach a menších prevádzkach Osveta a podpora efektívneho a účinného triedenia odpadov, zlepšenie dostupnosti triedenia, zavedenie nástrojov motivácie (spravodlivý systém, motivačné odmeny, poplatky, prirodzená súťaživosť) Podpora budovania malých zberných dvorov na území obcí Podpora budovania individuálnych a spoločných kompostovísk </div> <div> <p>4.2.</p> <p>Posilnenie vodozádržnej funkcie tokov, výstavba protizáplavových zariadení a protipožiarnej nádrže, protipožiarne opatrenia</p> <ul style="list-style-type: none"> Podpora budovania systémov protipovodňovej ochrany a systémov protipožiarnej ochrany na úrovni monitorovacích systémov, budovaním malých vodozádržných zariadení na vodných tokoch Údržba a spravovanie krajiny </div> <div> <p>4.3.</p> <p>Zavedenie postupov pre zvýšenie ochrany krajiny a krajinotvorby</p> <ul style="list-style-type: none"> Výchova k udržateľnému využívaniu miestnych zdrojov a starostlivosti o krajinu Lesná pedagogika (SLŠ) Zvyšovanie právneho vedomia obyvateľov regiónu v oblasti životného prostredia Podpora zavádzania OZE a nových alternatívnych technológií </div> </div>	
Investor/partner	
<ul style="list-style-type: none"> MAS Horný Liptov Školy regiónu Obce regiónu SLŠ OZ Čistý Liptov Vlastníci a obhospodarovatelia lesov a lesnej pôdy Vlastníci a správcovia vodných tokov Vlastníci a obhospodarovatelia poľnohospodárskej pôdy Súkromný sektor 	

4.4 Horný Liptov

<div>šetrnejších k životnému prostrediu</div> <div>Zvyšovanie znalostí o území a jeho hodnotách</div> <div><ul style="list-style-type: none">Ochrana pamiatkového fondu, ktorý je integrálnou súčasťou životného prostredia</div> <div>Zlepšovanie kvality životného prostredia v obciach</div> <div><ul style="list-style-type: none">Podpora vytvárania zelených oddychových zón, dažďových záhrad s vodozadržnou funkciou, zelených parkovacích miest a zón dopravného stíšeniaBudovanie zelených a vegetačných striech na verejných budovách – tepelná stabilizácia, znižovanie tepelných strát, ochrana nosnej konštrukcie a hydroizolácie, redukcia znečistenia vzduchu</div>				
Predpokladané finančné zdroje		<i>štátne a európske fondy a dotácie, nadačné fondy, rozpočty obcí</i>		
Monitoring a hodnotenie špecifického cieľa 4				
Ukazovateľ		Merná jednotka	Počiatkové hodnoty	Dosiahnuté hodnoty
<ul style="list-style-type: none">Počet zrealizovaných projektov zameraných na zvýšenie miery zhodnocovania odpadov a likvidácie čiernych skládokPočet zrealizovaných projektov zameraných na protizáplavové a protipožiarne opatreniaPočet zrealizovaných projektov zameraných na zlepšenie kvality životného prostredia, ochrany krajiny a krajinotvorby		<ul style="list-style-type: none">projekt	0	
Dopady	Spokojnosť obyvateľov regiónu s kvalitou života	vlastné zisťovanie		